

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Sebastiani Izquierdo Alcarazensis Societ. Iesv Regii
Senatvs S. Inqvisitionis Hispaniarvm Qvalificatoris, Et
Olim Complvti Sacrae Theologiae Professoris. Opvs
Theologicvm, Iuxta atque ...**

Vbi De Essentia Et Attribvtis Divinis Vbertim Dissertivr ...

Izquierdo, Sebastián

Romae, 1664

Quæst. 5. Vtrùm visio beatifica perpetua sit. Et qua ratione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76990)

quò sunt intensiora, seu plures partes intensio-
nis habentia, communis, & certa sententia Theo-
logorum est. Cur ergo visio beatifica, pro qua
causanda datur lumen, ex partibus itidem inten-
sionis non erit pariter composita?

42 Dices cum Derkennis. Quia visio est re-
presentatio obiecti, quæ non à pluralitate par-
tium, sed à peculiari modo representandi illud
evadit melior, ut in imagine materiali cernere
est: non enim melius representatur Cæsar per
suam picturam ex eò, quòd huic plures partes
intensiois addantur, aut plures pictura eiusdem
Cæsaris in eodem loco penetrantur. Non tamen
benè. Quia representatio imaginis materialis
obiectiva est, consistensque in eius similitudine
physicà cum suo prototypo, quæ non semper
maior fit, siue exactior per additionem intensio-
nis. At verò representatio visionis, & cuiusvis
actus cognitionis est formalis, & instar cuiusdam
potius lucis aperientis, siue manifestantis obiectum
potentiæ cognoscitivæ concipienda est, quæ, uti
in luce evenit materiali, eò claritius manifestabit,
quò fuerit intensior.

43 Dices rursus cum Quirós. Dux cognitio-
nes eiusdem obiecti non claritius, meliusque noti-
ficant illud, quam vna sola. Ergo neque dux,
vel plures partes intensiois eiusdem. Nego antece-
dens. Quia habens aliunde notitiã de aliquo obie-
cto melius illud cognoscit si tali notitiæ accedat si-
des de eodem, aut vice versã. ut constat experien-
tiã. Aqua potius confirmatur sententia nostra.

44 Dices denique. Maior claritas scientiæ
diuinæ non consistit in maiore intentione par-
tium. Ergo neque maior claritas cognitionis
creatur. Nego consequentiam. Quia neque
maior sanctitas Dei consistit in maiore intentione
partium, vel maior sanctitas creaturæ. In Deo
quippe omnis perfectio est indivisibilis; cum ta-
men multe in creaturis sint diuisibiles, ut est cer-
tissimum. Fortasse est etiam possibilis cognitio
creata clara indivisibilis quoad intentionem ad in-
star diuinæ. Sed, cum diuisibilis etiam possibi-
lis sit iuxta dicta, tales censendæ sunt, quæ dan-
tur defacto à paritate saltem aliorum accidentium
similium, de quibus constat, talia esse.

QVÆSTIO V.

*Verum visio beatifica perpetua sit. Et qua
ratione.*

45 **S**uppono primo tanquam certum secundum fi-
dem, beatitudinem Iustorum in Patria per-
petuam, siue æternam fore. Id enim passim
Scripturæ sacræ contestantur, ut Psal. 36. *Et heri-
ditas eorum in æternum erit.* Sap. 5. *Iusti autem in
perpetuum vivunt: & apud Dominum est merces eo-
rum.* Math. 25. *Ibunt in supplicium æternum.*
Iusti autem in vitam æternam. 2. Corint. 4. *Æter-
num gloriæ pondus operatur in nobis.* Ad Gal. 6. *De
Spiritu metet vitam æternam.* 1. Petr. 5. *Qui vocavit
nos in æternam suam gloriam, &c.* 1. Ioan. 2. *Et hæc
est promissio, quam ipse pollicitus est nobis vitam
æternam.* Et aliàs sæpissimè. Et tradunt omnes
Patres etiam passim. Omnesque Theologi cum
Magist. in 4. dist. 19. & S. Th. 1. 2. q. 5. art. 4.

46 Suppono secundò, dissidium inter Theolo-
gos esse, an perpetuitas de essentiã beatitudinis
sit. Negant Montef. 1. 2. disp. 7. q. 2. Gran. tract.

3. disp. 3. sect. 1. & alij. Affirmant Soar. 1. 2. disp.
14. sect. 3. Vazq. disp. 21. cap. 2. Gasp. Hurt.
disp. 2. diff. 14. Oued. tract. 1. contr. 3. Curiel.
Salas, & alij interpretes S. Th. q. 5. art. 4. citato.
Sed controuersia hæc, ut quibusdam placet, fere
est de modo loquendi. An scilicet ea operatio,
in qua consistere dicitur beatitudo, nomen beati-
tudinis consistatur, non solum, quando in æter-
num est duratura, sed etiam, quando aliquando
finiendã est. Affirmat prima sententia. Secunda
verò longè communior negat. Et merito. Pri-
mò; quia, ut ait Arist. lib. 1. Ethic. cap. 2. *Per
nec vna facit irundo, nec vnus dies: & beatum homi-
nem eodem modo nec vnus dies, nec breue vllum
efficit tempus.* Omne autem tempus est breue com-
paratione æternitatis. Secundò; quia beatitudo
communi omnium conceptione id bonum est,
quod, quantum est ex se, & appetitum satiare,
& omnem anxietatem habentis illud depellere,
siue impedire valet. Tale autem non est bonum,
quantumuis magnum, aliquando finiendum;
vtpote quod neque appetitus semper fruendi se
est satiativum, neque impeditivum anxij timoris
se aliquando amittendi. Tertio; quia beati-
tudo formalis in possessione, aut etiam fruitione,
stat summi boni: non censetur autem summum
bonum comparatione possidentis, quod tantum
ad tempus possidetur; quandoquidem maius
esset bonum illius, possidere in æternum. Sed
dicunt Aduersarij. Visio Dei beatificans hodie
eadem esset, eodemque modo afficeret habentem
illam, eodemque modo possideretur ab illo ho-
die, etsi esset aliquando finiendã. Ergo etiam
casu, quòd esset finiendã, beatificaret illum
hodie. Consequentia videtur bona. Quia vi-
dens Deum per id solum bonum, quod hodie ha-
bet, efficitur hodie beatus, non item per id, quòd
non habet. Sed id totum quod hodie habet, habe-
ret hodie eodem modo, etsi esset cessatura eius
visio. Ergo. Didinguo primum antecedens.
Visio Dei beatificans hodie eadem esset, &c. phy-
sicè; concedo. Veluti moraliter; nego. Et ne-
go primam consequentiam. Distinctaque pariter
probatione eius; nego etiam secundam. Itaque
visio Dei, etsi physicè sit eadem, eodemque mo-
do se habens hodie, siue sit semper duratura,
siue sit finiendã aliquando; veluti moraliter ta-
men est diuersa, diuersoque modo se habens pro
diuersitate horum casuum: quia visio duratura
semper ab eã extrinsecã denominatione æternæ
sux durationis evadit quasi moraliter hodie bo-
num longè præstantius, & longè magis estimã-
bile, atque adeò aliter amabile, quàm, si ali-
quando finiendã esset. Quo fit, ut quando in
æternum est duratura, sit beatitudo; qualis non
esset, si esset aliquando finiendã.

Suppono terciò tanquam certum, Beatos 47
de facto clarè cognoscere suæ beatitudinis, atque
adeò suæ visionis beatificæ perpetuitatem. Ita-
enim docet August. tom. 3. in Enchiridio cap. 29.
dicens, *Placuit Vniuersitatis Creatori, ut multum-
do Angelorum, quæ cum Deo præexistat, de sua
certissimè cognita semper felicitate futura gauderet.*
Et tom. 5. lib. 11. de Ciuit. cap. 32. *Angelos, in-
quit, sanctos in sublimibus Cali sedibus de sua su-
perna, & verã felicitate securos, & certos esse, ne-
mo ambigat.* Et Cyprian. lib. de moralitate sine
ait, *Magnus illic nos charorum numerus expectat,
parentum, fratrum frequens nos, & copiosa turba
desiderat iam de sua immortalitate secuta, & ad huc
de nostra salute sollicita.* Constatque ex certã
Theo.

Theologorum omnium doctrinâ statuta à nobis disp. 20. q. 4. proposit. 3. qua asseritur, Beatos, quæcunque ad se, ad suumque statum pertinent, intuitivè videre. Nihil autem magis ad Beatos, ad eorumque statum pertinet, quam ipsorum beatitudinis, atque adeò visionis beatificæ perpetuitas, ut est notissimum.

48 Dissidium autem est inter Theologos, an cognitio de perpetuitate visionis beatificæ spectet ad conceptum, siue ad essentiam beatitudinis, Negabunt imprimis, qui negant, ipsam visionis perpetuitatem ad essentiam beatitudinis pertinere. Ex alijs verò negant etiam Vazq. 1. 2. disp. 2. l. c. 3. Soar. disp. 14. sect. ult. Cardin. Palavic. disp. 2. de actib. q. 2. art. 9. & alij. Affirmant tamen Less. lib. 3. de Summo bono c. 9. n. 110. & 111. Arriag. tom. 2. disp. 48. sect. 5. Amic. to. 3. disp. 2. sect. 9. Requies. lib. 1. disp. 3. sect. 7. Derkennis de Deo disp. 7. c. 9. n. 81. Esparza q. 3. de actibus hum. art. 9. & alij. Quibus ego subscribo sequutus S. Th. lib. 3. contra Gent. cap. 62. & 2. 2. q. 18. art. 3. Vbi ait. *Requiritur ad veram beatitudinem, ut aliquis certus sit de sua beatitudinis perpetuitate: alioquin voluntas non quietaretur.* Etenim perpetuitas visionis Dei aliter, quàm mediâ sui cognitione, eâque omnino certâ, satiare nequit appetitum Beati, eumque securum, & quietum reddere, omni penitus anxietate, timoreque tantum bonum amittendi depulsis. Spectat autem ad beatitudinis conceptum, hæc omnia, perse immediatè, ac veluti in genere causæ formalis præstare posse, de factoque subinde connaturaliter præstare, nullum secum in mente Beati metum, nullam anxietatem, nullam inquietudinem, nullum mororem compatiendo; nisi fortasse diuinitus aliquando impediatur. Ex quo patet, in ipso conceptu beatitudinis cognitionem omnino certam includi de ipsius perpetuitate. De quibus omnibus plura dicenda in tract. de Beatitudine.

49 Quoniam autem communi Theologorum consensu conceptus beatitudinis essentialis, de qua sermo est, ex solis actibus Beati, qui circa Deum summum bonum versantur, constare potest, quicunque censent, ad talem conceptum pertinere notitiam prorsus certam de ipsius beatitudinis perpetuitate, consequenter censent, eiusmodi notitiam ab ipsâ visione Dei distinctam, non esse; sed per eandem prorsus visionem, qua Beatus videt Deum, videre quoque suæ beatitudinis perpetuitatem. Id quod aliunde etiam venit probandum ex doctrinâ tradita à nobis supra disp. 20. q. 4. Ibi enim statuitur, quæcunque obiecta distincta à Deo videntur intuitivè à Beatis titulo suæ beatitudinis, per ipsam visionem, beatificam in Verbo videri. Constat autem huiusmodi obiectorum potissimum ipsius beatitudinis, ipsiusque proinde visionis perpetuitatem, seu durationem æternam esse.

50 Restat tamen adhuc examinandum, quomodo fieri possit, ut per ipsam visionem beatificam ipsius visionis perpetuitas, siue duratio æterna videri possit. Cum enim visio beatificæ titulo intuitionis clarissima, & supernaturalis omnium suorum obiectorum essentialiter vera sit, atque adeò metaphysicè, siue essentialiter connexa cum ipsis suis obiectis, ut apud omnes est confessò; si suam perpetuitatem, siue durationem æternam haberet pro obiecto, eo ipso semel producta essentialiter esset indestruibilis, siue incorruptibilis; Deusque subinde adhuc de potentiâ absolutâ non posset illam per totam æternitatem destruere, siue corrumpere; ut non posset illam adhuc de potentiâ abso-

lutâ falsificare. Quod tamen videtur absurdum. Quia creatura suapte essentiâ indiuisibilis à Deo, ipsiusque subinde dominio quoad destructionem sui non subiecta chymærica prorsus esse videtur.

51 Nonnulli ex præcitatæ Auctoribus non grauantur concedere, esse possibilem creaturam, quæ semel à Deo producta indestruibilis sit essentialiter titulo connexionis sui essentialis cum suâ æternâ duratione; talemque proinde censent esse visionem beatificam de facto; utpote quæ ex vnâ parte pro obiecto habet præter Deum æternam durationem sui; ex aliâ verò essentialiter vera, essentialiterque proinde connexa cum omni suo obiecto est. Ita sentiunt Arriag. Amic. & Esparza vbi supra. Consentuntque Ouied. 1. 2. tract. 1. contr. 3. punct. 3. & alij Recentiores. Ego vero sententiam hanc reiici supra disp. 8. q. 3. à n. 58. vniuersaliter ostendens ex communi sententiâ Patrum, & Theologorum esse, impossibilem creaturam, quæ semel producta titulo aliquo per tempus vltimum diuisibile, nedum infinitum, siue æternum, essentialiter durans, à Deoque subinde interim indestruibilis, siue incorruptibilis esset. Recognoscantur ibi dicta; quibus ad rem non opus est addere quicquam.

52 Propterea ab alijs Recentioribus varij excogitati sunt modi, quibus componantur hæc tria. Primum, quòd per ipsam visionem beatificam Beatus reddatur conscius, & prorsus certus, atque securus de æternitate suæ beatitudinis. Secundum, quòd visio ipsa beatificæ essentialiter vera, essentialiterque subinde connexa cum omni suo obiecto sit. Tertium, quòd nulla sit nihilominus creatura essentialiter incorruptibilis semel producta; sed quælibet post primum suæ existentia instans in quolibet alio ex sequentibus possit destitui, siue corrumpi à Deo.

53 Primum modus indicatus ab Esparzâ vbi supra, & ab alijs traditus est, si per visionem beatificam certissimè cognoscat Beatus, se in æternum beandum non ipsâ eadem visione determinatè, sed aliquâ vage. Hoc namque ex vnâ parte sufficit, ut Beatus sit prorsus securus de suâ æternâ beatitudine, ex aliâ verò non exposcit, quòd per hanc determinatam visionem in æternum beatur, sed tantum, quòd beatur per hanc, vel per quamlibet aliam. Quo locus superest, ut tam hæc, quàm quælibet alia, non obstante suâ essentiali veritate, maneat à Deo corruptibilis pro quolibet temporis instante ultra primum suæ existentia; subrogatâ tamen pro eodem aliâ simili illi. Non diffiteor, modum hunc simpliciter esse possibile. Existimo tamen non ita euenire de facto. Nam, cum pertineat ad Beatum titulo talia ea omnia videre, quæ ad ipsum spectant, uti reipsa sunt in se, iuxta communem, & certam Theologorum sententiam statutam disp. 20. q. 4. vnumque eorum sit citra dubium æternitas suæ beatitudinis, planè consequitur, Beatum titulo talis ipsam eandem æternitatem beatitudinis, quam est habiturus, debere videre de facto, uti reipsa in se est futura determinatè, (siquidem à parte rei non potest quidpiam esse vagum iuxta dicta in Pharo Scilicet disp. 10. q. 2.), idque in Verbo, & per visionem beatificam, prout etiam in prædicta q. 4. disp. 20. statutum est. De facto igitur Beatus titulo talis videre debet, se in æternum beandum, non solum per aliquam visionem Dei vage, sed etiam per eam ipsam visionem determinatè, per quam reipsa beandus est. Quo reciditur in difficultatem vitandam. Nam si visio vera essentialiter, & in æternum duratura suam determinatam

æternitatem pro obiecto habeat, eo ipso erit essentialiter indestruibilis, ut constat ex superius dictis.

54 **Secundus ergo modus traditus à Quiros tom. 1. de Deo disp. 33. sect. 5. est, si visio beatifica qualitas quædam sit absoluta secundum se, tum ab intellectu Beati, tum ab obiecto; ex qua & ex intellectu Beati aut solis, aut aliâ interpositâ qualitate pariter absoluta coalescat denominatio videntis tum Deum, tum durationem æternam ipsius visionis. Ut sic enim nulla creatura erit in tali complexo non destruibilis à Deo; quia nulla erit connexa essentialiter cum duratione æternâ sui; tametsi denominatio videntis, utpote essentialiter vera, connexa essentialiter sit cum æternâ duratione visionis. Hic tamen modus etiam est reiiciendus primò; quia philosophiam inducit alienam à communi, ponendo denominationem intelligentis semiextrinsecam intellectui Beati, & coalescentem ex entitatibus penitus inconnexis. Secundò potissimum; quia non vitat difficultatem vitandam; quandoquidem denominatio videntis ab ipso complexo indistinctâ indestruibilis essentialiter manet, utpote cum essentiali veritate notificans intellectui Beati suam æternam durationem, prout debet, ut reddat illum securum de ipsius beatitudine. Respondet ad hoc secundum Quiros, impotentiam destruendi dictum complexum nullius absurdi esse; quia est impotentia consequens, utpote oriunda ex suppositione, quòd Deus voluerit eius partes coniungere. Sed contra est, quia eodem prorsus modo est consequens impotentia destruendi quamlibet aliam simplicem creaturam cum æternâ suâ duratione connexam, utpote pariter oriunda ex suppositione, quòd Deus voluerit dare existentiam tali creaturæ; & tamen hanc tanquam absurdam, & impossibilem repudiat Quiros. Etenim prædictum complexum creaturæ quædam complexa est; idemque est prorsus velle Deum coniungere illius partes, ac velle dare illi existentiam, ut constat. Quis autem non videat, impotentiam destruendi creaturam ex suppositione, quòd Deus voluerit dare illi existentiam, æquè antecedentem, aut consequentem, æquè impossibilem, aut possibilem esse; siue talis creatura simplex, siue complexa sit? Cum planè nihil ad rem interfit differentia ista, Videantur dicta ad rem supra loco citato ex disp. 8. q. 3.**

55 **Tertius modus traditus etiam à Quiros disp. 33. citatâ sect. 6. & 7. est, si visio beatifica aut non sit affirmatio in abstracto æternæ durationis suæ, aut non reddat intellectum Beati affirmantem in concreto illam, nisi ingrediente de connotato, siue in obliquo in conceptu talis affirmationis decreto Dei de eadem æternâ duratione. Ita enim fiet, ut non ex suppositione visionis adhuc prout intellectui vnitæ, sed solùm ex suppositione decreti Dei sit necessaria illius æterna duratio; eo quòd solùm est necessaria ex suppositione, quòd per visionem affirmetur; & non affirmatur, nisi ex suppositione decreti intrinsicè constituentis de connotato talem affirmationem. Esse autem necessariam æternam durationem visionis ex suppositione, quòd Deus decreverit, eam in æternum durare, nihil prorsus imminuit libertatem, siue dominium diuinæ voluntatis, ut est manifestum. Huic modo est affinis alius, quem idem Quiros adiungit sect. 8. nempe, si visio beatifica in ratione affirmantis æternam durationem sui per ipsam æternam sui durationem constituatur intrinsicè de connotato. Quænammodum in sententiâ com-**

muni complectente actus Dei per extrinsecam connotata scientia affirmatiua, quam Deus habet de existentia creaturæ, in esse talis constituitur de connotato per ipsam existentiam creaturæ. Itaque namque constitutâ affirmatione visionis, idem erit, æternam durationem eius esse necessariam ex suppositione talis affirmationis, ac, esse necessariam ex suppositione sui. Quo difficultas, quam veramus, penitus cessat, ut est notum.

56 **Ceterum philosophia, quæ hic supponitur, de intellectione creatæ, qualis est visio beatifica, prorsus videtur inaudita, alienaque à cogitatione, nedum à consensu communi. Quis enim hæcenus cogitavit, nedum asseruit, intellectiōnem aliquam creatam per decretum Dei de obiecto suo, aut per obiectum ipsum constitui in esse intellectiōnis iudicatiuæ ipsius obiecti? Certè, siquæ ita constitueretur, denominatio ea esset extrinsecæ, aut summum semiextrinsecæ comparatione intelligentis, ut patet: cum tamen omnis intellectio creatæ quæ talis iuxta sententiam omnium sit actus vitalis, atque adeò immanens in intelligente ipso prorsus intrinsicè. Nec perceptibile videtur, quomodo per decretum Dei, aut per obiectum extrinsecum, & sæpe sæpius nondum existens (vti eueniret in proposito) exercitium, actuale intelligendi intra mentem intelligentis constitui posset. Quare actualis intellectio sic constituta haud dubie est censenda impossibilis iuxta conceptum, quem omnes hæcenus formarunt de quidditate actualis intellectiōnis. Iam si qua eiusmodi semel adstrueretur possibilis inter intellectiōnes creatas, omnes asserendæ essent tales: siquidem omnes conueniunt, simileque proinde sunt in conceptu intellectiōnis creatæ. Unde præterea sequeretur, nullam creatam intellectiōnem posse esse falsam: quia nulla posset constitui per suum obiectum, aut per decretum Dei de illo, quando verè non essent; vti deberent verè non esse ad hoc, ut illa falsa esset. Paritas autem intellectiōnum Dei per extrinsecam connotata constitutarum iuxta sententiam Connotantium non iuvat ad propositum, Tum quia vel ob id etiam inter alia multa ea sententia est prorsus falsa, prout videbimus in tractatibus de Scientiâ, & de Voluntate Dei: nam tale genus intellectiōnis etiam in Deo est imperceptibile; impossibileque subinde censendum est. Tum quia, licet in Deo admittatur ob suam infinitudinem, & eminentiam, vti admittuntur alia parum à nobis pro statu præsentis intelligibilia; non statim debet illud admitti in creaturis infinitis infinite distantibus ab eminentiâ Dei. Ex quibus omnibus concluditur, prædictos modos à Quiros ex occasione cogitatos ad euadendam difficultatem, quam circa visionem beatificam in præsentem veramus, neutiquam ad rem idoneos censendos esse.**

57 **Superest igitur, ut quem nos censemus idoneum, exhibeamus. Qui sanè eo minus debet esse suspectus, quò magis independenter à præsentem difficultatē iam dudum in Pharo Scient. statuimus fundamentum, cui nititur. Ibi enim disp. 2. q. 4. consect. 6. & disput. 10. q. 3. proposit. 4. omnem intellectiōnem creatam iudicatiuam (præsertim quando ea est de obiecto prout aliquando existente) tum per alienam, tum etiam per propriam speciem habitam suapte essentia esse alligatam vnico instanti temporis, in quo producit; atque ita, quoties intellectus creatus per tempus aliquod diuisibile perseverat in iudicando aliquod huiusmodi obiectum, necessariò esse tale**

tale iudicium suapte essentia successuum, coalescensque tanquam ex partibus ex totidem iudicijs quasi partialibus, quot sunt instantia, ex quibus pariter coalescit ipsum tempus, ita, ut singulis instantibus singula iudicia quasi partialia realiter inter se distincta respondeant, & vnumquodque eorum per vnicum dumtaxat instans temporis duret, siue in eo vnico dumtaxat temporis instanti existat, cui suapte essentia alligatum est. Cuius doctrina potissimum fundamentum est; quia obiecta aliquando existentia penes tres status, quos possunt habere, de presenti scilicet, de præterito, & futuro, tres necessariò veritates obiectiuas sortiuntur comparatione intellectus creati, non aliter, quam successu temporis, & ex certis, determinatisque instantibus ab eo verè iudicabiles: in quibus subinde instantibus solis, & non in alijs debent iudicia eius existere ad hoc, ut sint vera. Vnde pro iudicijs essentialiter veris, qualis est visio beatifica, de qua modò agimus, adhuc est certior doctrina ista. Vide illam latè expositam, & demonstratam locis citatis; ne iam actum agamus. Itaque visio, qua Beatus iudicat de presenti, *Deus existit nunc*, puta in instanti presenti A, nec potuit existere ante instans A, nec poterit perseverare post ipsum: quia nequit existere nisi affirmando existere Deum in instante A prout presenti, cum sit id de sua essentia; & nequit aut ante instans A, aut post ipsum affirmare, existere Deum in instanti A prout presenti: quin falsa sit: quod ei repugnat. Siquidem affirmatio de existentia Dei in instanti A prout presenti indirectè saltem est affirmatio de presentia ipsius instantis A: planeque est falsum, affirmare de instante A, quòd presens est, aut antequàm presens sit, aut, postquam præterijt. Similiter visio, qua Beatus iudicat de futuro, *Ex nunc* (puta ex instanti presenti A) *per totam sequentem æternitatem videbo Deum, & ero beatus*, nec potuit existere ante instans A, nec poterit perseverare post ipsum: quia, cum sit per essentiam suam affirmatio de futuritione aternà beatitudinis incipiente ab instanti A prout presenti, & consequenter de ipsà presentia instantis A, existens ante, vel post ipsum necessariò falsa esset: quòd ei repugnat, ut dictum est in prioribus casibus. Concluditur ergo, visionem Dei per quoduis tempus diuisibile seu finitum, seu infinitum duraturam non posse, non esse successiuam, compositamque ex tot visionibus quasi partialibus, quot sunt instantia talis temporis; quarum vnaquæque vnico, & proprio instanti suo per suam essentiam ita sit alligata, ut in eo solo possit existere. Id quòd nobiscum tenent (licet ex diuerso, haud dubie tamen minus solidò, fundamento) Card. de Lugo disp. 19. de Incarnat. sect. 1. n. 20. Ignat. Derkennis disp. 7. de Deo cap. 9. n. 69. & alij. Supponimus autem in presenti, quoduis tempus continuum, ex solis instantibus indiuisibilibus constare. Id quòd supra demonstratum reliquimus disp. 8. q. 4. n. 100. & 112. rursusque disp. 10. q. 4. à n. 233.

58 Hoc posito fundamento, iam facile apparet, quomodò Beatus per ipsam visionem beatificam essentialiter veram æternitatem suæ beatitudinis videre possit; quin detur vlla creatura essentialiter indestruibilis. In quorum trium coniunctione itabat difficultas vincenda, & n. 52. proposita. Nempe per vnamquamque visionem partialem & essentialiter veram earum, ex quibus constat integra visio beatifica successiua, & æter-

na, clarissimè videt Beatus tum Deum, tum ipsam eandem visionem partialem, tum cæteras omnes suo ordine futuras, atque etiam præteritas, nullà demptà. Sicque fit, ut per suam integram, & æternam visionem beatificam essentialiter veram totam eandem visionem beatificam videat. Tantumque abest, ut hic interueniat creatura aliqua indestruibilis, ut potius nulla sit, quæ non debeat necessariò destitui ultra primum instans suæ existentia. Quæ omnia, suppositis dieis, satis conspicua sunt.

59 Ex quibus etiam apparet, quomodò per visionem beatificam possint à Beato videri successu temporis aliqua creatura, quæ ab eo non fuerant visæ à principio, prout supra disp. 20. q. 4. proposit. 8. statuimus. Cum enim singulis temporis instantibus visiones partiales corresponderent, nihil est, quòd prohibeat, visiones correspondentes instantibus sequentibus suapte essentia esse visiones, præterquam Dei, aliquarum creaturarum, quarum non fuerunt visiones correspondentes instantibus antecedentibus. Nec est necessarium propterea, quòd sint posteriores diuersæ speciei à prioribus, etiam si obiecta creata posteriorum ab obiectis creatis priorum sint diuersæ speciei: omnesque proinde eiusdem speciei prorsusque similes quoad suas intrinsecas entitates sunt asserendæ; prout constat ex doctrinà statutà q. 2. sunt itidem asserendæ prorsus æquales quoad claritatem, omnemque intrinsecam perfectionem; non solum, quatenus sunt visiones Dei, quo pacto constituunt beatitudinem essentialem, quæ in Beatis successu temporis nec crescit, nec decrescit; sed etiam, quatenus sunt visiones creaturarum, quo pacto constituunt beatitudinem accidentalem; quæ quoad perfectionem etiam intrinsecam essentiali proportionatur. Verum quidem est, à perfectione veluti extrinsecà obiectorum eò meliores, siue æstimabiliiores visiones euadere, quo plurium, & meliorum obiectorum visiones sunt, cæteris paribus. Quo titulo subinde Beatus eò maiorem habebit Indies accidentalem beatitudinem, quòd plura, & meliora obiecta creata ipsi successu temporis per ipsam visionem beatificam modo dictò notificentur. Tametsi integra accidentalis beatitudo per totam æternitatem obuentura vnicuique Beato cum ipsius beatitudine essentiali proportionanda sit iuxta ea, quæ dicebamus supra disp. 20. q. 4. proposit. 14.

60 Porro omnes prædictæ visiones partiales, quas vnusquisque Beatus successu temporis est habiturus, tametsi, præterquam Dei, diuersorum obiecterum creaturam sint futuræ visiones, quemadmodum ab eodem intellectu, ita & ab eodem lumine gloriæ ipsi à principio infuso, & inuariabiliter permanens sunt producendæ. Cum enim lumen gloriæ ex parte intellectus se habeat, ad ipsumque eleuandum detur, ut possit connaturaliter causare visionem iuxta dicta disp. 19. q. 3. tale infundetur à principio, quale ex parte suà fuerit sufficiens inuariatus ad causandas omnes visiones ad quas etiam ex parte suà per totam æternitatem concausandas intellectus Beati sufficiens erit: aut certè ad concausandas eas, quas Deus præuiderit ab ipso intellectu per totam æternitatem, concausandas de facto. Diuersitas autem requisita ex parte principiorum adæquatorum visionum diuersarum, siue habentium diuersa obiecta creata ex diuersitate specierum impressarum se habebit, quæ ad illas etiam concausandas dabuntur de facto, iuxta doctrinam etiam datam dictà disp.

M M M

disp.

disp. 19. q. 8. Quamquam enim, ne per plura fiant, quæ fieri possunt per pauciora, species impressa Dei cum lumine gloriæ erit de facto identificata iuxta dicta ibi q. 9. aut etiam fortasse eodem titulo species impressa creaturarum, quæ simul cum Deo à principio, & per totam æternitatem à Beato videndæ sunt per visionem beatificam: pro creaturis tamen successu temporis videndis oportebit, ut earum species indies infundantur à Deo, quæ simul cum alijs principijs concurrant ad hoc, ut connaturaliter causentur visiones partiales, quæ, præterquam Dei, aut etiam aliarum creaturarum antea visatum, earum insuper, quæ sunt indies successu temporis videndæ, visiones sint.

QVÆSTIO VI.

Quenam alia circa passiones visionis intuitivæ Dei in presenti disquiri soleant, aut etiam possint.

61 **Q**uia leniora sunt, quæ de passionibus visionis intuitivæ Dei restant in presenti tractanda, sub isto vniuersaliore titulo per breues aliquot quæstionculas agam de illis.

62 **Q**uæritur enim primò, vtrum visio beatifica sit reflexa supra se ipsam, siue se ipsam notificet intellectui Beati. Negant Petr. Hurt. disp. 5. q. de Incarn. sect. 4. subsect. 5. & sect. 6. subsect. 2. Mart. tom. 1. disp. 20. sect. 1. & disp. 21. sect. 3. Moncaus disp. 2. Theol. cap. 9. & 12. & Veken. disp. 14. de Deo cap. 5. Affirmant verò Sear. lib. 2. de Attrib. cap. 18. n. 9. Arriag. & Ribas apud Veken. & alij. Recipit, autem lib. 6. de Deo q. 26. docet, visionem Dei signatè non posse esse reflexam respectu sui, esse tamen exercitè. In qua differentiâ explicandâ latè se extendit. Ego breuiter censo primò, visionem beatificam non posse non per se ipsam præbere intellectui Beati experimentalem notitiam sui, siue illi sese per se ipsam experimentali modo notificare. Id quod commune est omni cognitioni respectu suæ potentia cognoscitivæ iuxta doctrinam traditam in Pharo Scient. disp. 1. q. 2. hypoth. 28. Quia tamen, vniuersè loquendo, potentia cognoscenti minùs clarè solet cognitio isto experimentali modo per se innotescere, quàm per ipsam innotescit obiectum, ut constat ex dictis in hypoth. citatâ, & seqq. Idcirco censo secundò, visionem beatificam ex suâ peculiari natura tam clarè, & perfectè videri à Beato per se, quàm per ipsam ab eodem videtur ipsius obiectum. Quia ex vnâ parte non est, vnde repugnet cognitio ita sui notificatiua per se; cum talis sit citra omne dubium de factò scientia diuina: ex aliâ verò parte, qua claritate, & perfectione per visionem vnâ cum Deo videntur cæteræ creaturæ ad Beatum spectantes iuxta dicta disp. 20. q. 4. eadem potiore iure debet videri visio ipsa, quæ ipsarum creaturarum potissima, aut vnâ ex potissimis est: & nequit sic videri per aliam visionem, saltem vt præsens, ne abeat in infinitum; proindeque vt talis per se ipsam sic necessariò videnda est. Itaque iuxta doctrinam nostram q. præced. statutam de necessariâ successione visionis beatificæ singulæ visiones partiales singulis instantibus temporis correspondentes, dum præsentis sunt, sese

vt præsentis per se ipsas claritate, ac perfectione prædictâ notificant intellectui Beati: (nam si vnâqueque, dum præsens est, per aliam reflexam in eodem instanti præsentem esset notificanda, pro hac requireretur alia in eodem instanti præsens, & pro hac alia, abireturque in infinitum; quod est absurdum). Insuperque singulæ, dum præsentis sunt, cæteras tam præteritas, quàm futuras; quo ordine illæ sunt præteritæ, vel futuræ, eidem intellectui eadem claritate notificantur atque ita vnâqueque, dum præsens est, se ipsam vt præsentem quasi reflexè, & cæteras omnes directè vt præteritas, & vt futuras pro obiecto habet.

Secundò quæritur, vtrum visio beatifica sit complexa, vel incompleta. Idque triplici sensu. Primò, an sit composita ex partibus intentionis, vel prorsus quoad intentionem simplex, siue indiuisibilis. Et de hoc iam actum est supra q. 4. Secundò, an sit composita ex partibus extensionis aut subiectiuæ, aut obiectiuæ. Et circa hoc omnes supponere videntur, simplicem & indiuisibilem esse; quod est verissimum. Subiectiuè quidem: quia eius subiectum, nempe intellectus aut Angeli, aut animæ humanæ, indiuisibile est. Obiectiuè vero: quia, quatenus veritatur circa Deum, obiectum habet indiuisibile, vt constat: ad creaturas autem non se extendit per aliquam partem sui non attingentem Deum; aliâs hæc non esset pars visionis beatificæ; sed per se totam indiuisim est visio Dei, & creaturarum in Deo modis ex positis disp. 20. q. 4. Vnde distinctio ista obiectorum neutiquam facit eam compositam ex partibus obiectiuæ extensionis. Tertiò, an ita sit complexa, vt formet in obiecto suo propositiones obiectiuas complexas, siue, compositas ex prædicato, & subiecto veluti asserendo; *Deus est bonus, Deus est sapiens, Deus existit*, &c. quo pacto iudicium humanum complexum, seu complexiuum est pro statu præsentis, prout statutum, & explicatum est à nobis latè in Pharo Scient. disp. 2. q. 4. hypoth. 2. & 3. Circa quoad concors est etiam omnium sententiæ, visionem beatificam non sic complexam, seu complexiuam esse, vt pote quæ citra omnem omnino complexionem subiecti, & prædicati simplici quodam obtutu percipit in obiecto suo omnes veritates, quas homo pro statu præsentis percipit per multa iudicia complexiuam, multique interuenientibus terminorum, formalitatumque distinctionibus. In quam rem faciunt, atque videri possunt, quæ latè habemus scripta in Pharo Scient. disp. 13. q. 11. & 12.

Hinc quæritur tertio, an visio beatifica sit indicatiua, an tantum simpliciter apprehensiuâ. Recipit. lib. 6. de Deo q. 27. latè contendit, non esse indicatiuam formaliter, sed tantum æquiualeuter, & eminenter; eo quod, vti nuper statimus, quemadmodum iudicium nostrum, complexiuum non est. Sed contendit in quæstione de nomine. Et malè loquitur. Quia certum est, visionem beatificam esse perfectissimam scientiam, qua intellectus Beati clarissimè scit obiectum eius, deque illius obiectiuâ veritate spanditur, & sententiam fert. Tendere autem in obiectum modo isto scientifico, suasio, & determinatione, id ipsum est iuxta communem acceptionem, atque consensum, obiectum, seu de obiecto iudicare formaliter: siue id per actum abstractiuum, & complexiuum fiat; siue per intuitiuum, & simplicem. In quo amplius non oportet morari. Videantur dicta à nobis latè in Pharo Scient. de æquiditate iudicij humani disp. 2. q. 2. 3. & 4.

Hinc